

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 597

гр. Благоевград, 09.06.2022 г.

**ОКРЪЖЕН СЪД – БЛАГОЕВГРАД, ЧЕТВЪРТИ ВЪЗЗИВЕН
ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ**, в закрито заседание на девети юни през две
хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Николай Грънчаров

Членове: Владимир Ковачев
Атанас Иванов

като разгледа докладваното от Николай Грънчаров Въззивно частно
гражданско дело № 20221200500315 по описа за 2022 година

и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 413 ал. 2, във вр. чл. 274 и следващите от ГПК.

Образувано е по частна жалба на „П...“ Е., ЕИК *, с седалище и адрес на управление гр. С.,
бул. „Б.“ № *, бл. *, вх. *, чрез пълномощника Р. И., срещу Определение № 208/01.04.2022г.,
постановено по ч.гр.д. № 333/2022г. по описа на РС Петрич, с което е оставено без
разглеждане заявление с вх. № 1532 от 15.03.2022г., депозирано от „П...“ Е., ЕИК *, със
седалище и адрес на управление: гр. С., бул. „Б.“ *, бл. *, вх. *, представлявано от С. Н. Н.,
Ц. Г. С. и Я. К. Ч., чрез юрк. Г. П., за издаване на заповед за изпълнение за парично
задължение срещу А. А. Р., ЕГН *****, с постоянен адрес: гр. П., ул. „Р.“ № *, с което
първоинстанционния съд е прекратил и производството по делото пред РС Петрич.

С частната жалба са наведени доводи за неправилност на обжалваното определение на
първоинстанционния съд, като се възразява срещу изводите на съда, че ако смъртта на
длъжника предхожда подаването на заявление за издаване на заповед за изпълнение по чл.
410 от ГПК, тя е пречка за надлежното възникване на процесуално правоотношение както
спрямо починалия, така и спрямо неговите наследници по закон.

Излагат се съображения, че съгласно ЗН, наследниците на починалия, които са приели
наследството, отговарят за задълженията, с които наследството е обременено, съобразно
дяловете които получават. Тъй като наследникът не е обвързан със срок за приемане на
наследството, то всеки от кредиторите на наследодателят може да поиска от съда да
определи срок, в който наследникът следва да заяви дали приеме или се отказва от
наследството. Поддържа се, че отказ от наследството се прави от наследника преди същото
да бъде прието. Предвид на изложеното, поддържа се с частната жалба, че кредиторът има
правен интерес да инициира съдебно производство срещу наследниците на починалия

длъжник, за да получи удовлетворение за неизпълнените задължения на починалия по сключения договор за кредит.

С частната жалба се излагат доводи, че неправилно е обсъждането от страна на съда сезиран със заявление по чл. 410 от ГПК, за процесуалната правоспособност на длъжник, за който със самото заявление е посочено че е починал и неизплатеното задължение се търси от неговите наследници по закон, срещу които се иска издаването на заповед за изпълнение. Посочването на починалия длъжник е само във връзка с обстоятелството че същият е починал и че се иска заповед за изпълнение да бъде издадена срещу единствения му наследник по закон, за което пред съда по заповедното производство е представено и удостоверение за наследници. Изказва се становище от пълномощникът на частния жалбоподател, че това не води до процесуална недопустимост на производството по отношение на посочените наследници.

Иска се от въззивния съд да отмени обжалваното разпореждане на първоинстанционния съд и да разпреди издаването на заповед за изпълнение по чл. 410 от ГПК срещу наследника на починалия длъжник.

Претендира се присъждането на разноски за държавна такса и юрисконсулт.

В изпълнение на разпоредбата на чл. 413, ал. 2 от ГПК, копие на жалбата не е връчвано на насрещната страна.

Въззивната инстанция намира подадената частна жалба за процесуално допустима, като подадена от активно легитимиран правен субект, срещу акт подлежащ на обжалване, в предвидения за това срок и съдържаща необходимите реквизити за редовност- форма, съдържание и приложения. Разгледана по същество, съдът установи следното:

Съгласно Тълкувателно решение № 6 от 15.01.2019г. на ВКС по тълк. д. № 6/ 2017г., ОСГТК, обжалването с частна жалба по естеството си е пълно въззивно. Съгласно разпоредбата на чл. 278 ал. 2 от ГПК, въззивната инстанцията като съдебна инстанция по същество, осъществява контрол за законосъобразността на актовете, подлежащи на обжалване с частна жалба, като следва след самостоятелен анализ на доказателствата да установи правно релевантните факти, относими към приложимата процесуалноправна норма, като изгради собствени правни изводи и се произнесе по съществото на спора, без да е ограничена в рамките на въззивната проверка от изложените в частната жалба оплаквания. Ако в частната жалба са изложени конкретни оплаквания срещу обжалвания акт, те имат значение единствено да ориентират съда за становището на страната. И в двата случая съдът служебно проверява всички правно релевантни факти, сам преценява доказателствата, събрани от първата инстанция, тези представени с частната жалба и отговора, както и събраните от него, въз основа на което разрешава въпросите, включени в предмета на производството. По този начин съдът изпълнява своето задължение да осигури прилагането на процесуалния закон, която дейност не е обусловена от волята на страните, обективизирана посредством оплакванията за незаконосъобразност.

За да се произнесе по оплакванията, наведени с частната жалба, съставът на ОС Благоевград

съобрази от фактическа страна следното:

РС Петрич е бил сезиран със заявление с вх. № 1532 от 15.03.2022г., депозирано от „П...“ Е., ЕИК *, със седалище и адрес на управление: гр. С., бул. „Б.“ *, бл. *, вх. *, представлявано от С. Н. Н., Ц. Г. С. и Я. К. Ч., чрез юрк. Г. П., за издаване на заповед за изпълнение за парично задължение срещу А. А. Р., ЕГН *****, с постоянен адрес: гр. П., ул. „Р.“ № *, за сумите: 854.80лв.- неизплатена главница по договор за потребителски кредит № *; 338.50лв.- възнаградителна лихва за периода от 25.01.2020г. до 06.01.2021г.; 983.34лв.- неизплатено възнаграждение за закупен пакет от допълнителни услуги.

Сочи се в заявлението, че договорът за потребителски кредит е сключен с кредитополучателя А. В. Р., ЕГН *****, който е починал на */преди подаването на заявлението по чл. 410 от ГПК пред РС Петрич/, поради което иска се от районният съд да издаде заповед за изпълнение на парично задължение срещу единствения наследник на починалия длъжник- сина му А. А. Р., ЕГН *****.

Сочи се още в подаденото заявление по чл. 410 от ГПК, с което е сезиран РС Петрич, че поради неизпълнението на задълженията за погасяване на кредита от починалия длъжник- А. В. Р., банката се е възползвала от правото си да преобразува кредита в изцяло и предсрочно изискуем, считано от 06.01.2021г.

Ведно със заявлението по чл. 410 от ГПК, пред РС Петрич е било представено и Удостоверение за наследници № 1723 от 23.11.2021г., издадено от Община Петрич, от което е видно, че единствения наследник на починалия длъжник- А. В. Р., ЕГН ***** е неговия син- А. А. Р., ЕГН *****.

С обжалваното Определение № 208/01.04.2022г., постановено по ч.гр.д. № 333/2022г. по описа на РС Петрич, районният съд е оставил без разглеждане заявление с вх. № 1532 от 15.03.2022г., депозирано от „П...“ Е., ЕИК *, със седалище и адрес на управление: гр. С., бул. „Б.“ *, бл. *, вх. *, представлявано от С. Н. Н., Ц. Г. С. и Я. К. Ч., чрез юрк. Г. П., за издаване на заповед за изпълнение за парично задължение срещу А. А. Р., ЕГН *****, с постоянен адрес: гр. П., ул. „Р.“ № *, като процесуално недопустимо, като е прекратил производството по ч.гр.д. № 333/2022г. по описа на РС Петрич.

От изложените мотиви към обжалвания съдебен акт видно е, че първоинстанционният съд е приел че за да бъде едно лице субект на процесуални правоотношения като страна, необходимо е да притежава процесуална правоспособност. Ако смъртта на длъжника по сключения договор за потребителски кредит е настъпила преди подаването на заявлението по чл. 410 от ГПК пред районния съд, тя е пречка заповедно производство да възникне, както спрямо починалия длъжник, така и спрямо неговите наследници по закон. В този смисъл изложени са съображения, че недопустимо е провеждането на заповедно производство при първоначална липса на правен субект, ако длъжникът е починал преди подаването на заявлението по чл. 410 от ГПК.

Отделно изложени са съображения, че не е налице надлежна процесуална правоспособност на наследника да отговаря за задължението на своя наследодател, тъй като договора за

потребителски кредит е сключен с А. В. Р., а с подаденото заявление иска се издаване на заповед за парично изпълнение срещу неговия наследник по закон- А. А. Р., ЕГН *****, без да са налице данни дали същия е приел наследството от своя баща.

Настоящият състав на ОС Благоевград, не споделя аргументите на първата инстанция, като намира обжалваното определение с което е оставено без разглеждане подаденото от кредитора заявление по чл. 410 от ГПК, за неправилно, поради следните правни съображения:

На въззивния съд е известна съществуващата константна съдебна практика- постановените по реда на чл. 274 ал. 3 от ГПК, Определение № 54/11.02.2009г. по ч.т.д. № 401/2008г. на I-во т.о. на ВКС; Определение № 356/30.12.2008г. по ч.т.д. № 330/2008г. на I-во т.о. на ВКС; Определение № 456/19.12.2008г. по т.д. № 487/2008г. на т.о. на ВКС, както и Решение № 105 от 12.03.2012 г. на ВКС по гр. д. № 512/2011 г., IV г. о., ГК, на която първоинстанционният съд се е позовал за да остави без разглеждане заявлението за издаване на заповед за парично изпълнение по чл. 410 от ГПК срещу наследника по закон на починалия длъжник, но намира че тази съдебна практика е отменена с постановеното ТР № 4 от 18.06.2014г. на ВКС по тълк. дело № 4/2013г. на ОСГТК. В т. 4 г от цитираното ТР изрично е прието от ОСГТК на ВКС, че в хипотезата на универсално правоприемство, настъпило преди подаването на заявление за издаване на заповед за изпълнение, няма основание да се откаже издаването на заповед за изпълнение по заявление от или срещу универсалния правоприемник на посочения в документа по чл. 417 от ГПК кредитор, съответно длъжник. Изложени са доводи, че съобразяването от съда на настъпилото преди подаването на заявлението универсално правоприемство е задължително, тъй като легитимирани да участват във всяко производство пред съда са именно субектите на съответното материално правоотношение, от които произтича предявеното право. Същевременно съдът може и служебно да извърши проверка за наличието на универсално правоприемство- чрез справка в Националната база данни „Население“, до която има служебен достъп, по реда на чл. 385 ал.2 от ЗСВ.

Въззивният състав на ОС Благоевград намира, че в настоящия случай подаденото заявление по чл. 410 от ГПК от кредитора „П...“ Е., срещу единствения наследник по закон на починалия преди подаването на заявлението длъжник, е процесуално допустимо и съставът на РС Петрич неправилно е оставил без разглеждане подаденото заявление именно на това основание- липсата на процесуална правоспособност на наследника на починалия длъжник да отговаря за задължението на своя наследодател, по издадена срещу него заповед за изпълнение по чл. 410 от ГПК.

По делото се установява по безспорен и несъмнен начин, че ответника по заявлението- А. А. Р., ЕГН *****, е единствения наследник по закон на починалия преди подаването на заявлението длъжник- А. В. Р., ЕГН *****. След като ответника е наследник на кредиполучателя, то на основание чл. 60 ал. 1 ЗН, същият отговор за задълженията, с които наследството на неговия наследодател е обременено. Наследниците по закон отговарят за задълженията на своя наследодател съобразно дяловете от наследството които получават, но

тъй като в настоящия случай А. А. Р., е единствения наследник по закон, то той следва да отговаря за цялото задължение на починалия си наследодател.

Неоснователни са доводите, че не е спазена разпоредбата на чл. 51 ГПК, тъй като този ред за приемане на наследство е предоставен по преценка на съответния кредитор, а и същият не е предпоставка за упражняването на правото на иск срещу наследниците на починалия длъжник. Без значение за редовността на заявлението по чл. 410 от ГПК е дали към момента на неговото депозиране пред съда, наследникът на починалия преди това длъжник, е приел наследството от своя праводател и дали не е налице вписан отказ от наследството, пред РС по местонахождението на откриване на наследството.

При предявяване на претенции от кредитора срещу починалия длъжник, съдът може да даде на наследника му по закон подходящ срок да заяви дали приема откритото наследство на наследодателя си, като съгласно чл. 51 ал.1, пр. последно от ЗН, компетентен да даде такъв срок е и съдът пред който заведено е делото срещу наследника е висящо/в случая сезирания със заявление по чл. 410 от ГПК- РС Петрич/.

Неоснователни са и доводите на първоинстанционния съд, на които съставът на РС Петрич се е позовал за да остави заявлението по чл. 410 от ГПК без разглеждане, че не е ясно дали ответника наследник не се е отказал от наследството на починалия длъжник- негов наследодател. Доколкото отказа от наследството е формален акт, то наследника по закон срещу който е насочено заявлението по чл. 410 от ГПК може да се защити, като представи пред съда писмено доказателство за вписан отказ от наследство в районния съд по местооткриването на наследството, каквито доказателства не са ангажирани по делото пред РС Петрич.

Предвид горното, частната жалба е основателна, поради което и атакуваното определение следва да се отмени като неправилно, а делото върнато на РС Петрич с указания да се издаде заповед за изпълнение по чл. 410 от ГПК, в полза на заявителя „П...“ Е., срещу наследника по закон на починалия длъжник- А. А. Р., ЕГН *****.

Що се касае за разноските, направени от жалбоподателя в настоящото производство, въззивният съд намира че такива му се дължат. Касае се за разноски за внесена държавна такса от 15.00лв. и 50.00лв. разноски за юрисконсултско възнаграждение. Макар че длъжникът с поведението си не е иницирал въззивното производство, същият с поведението си е станал повод за образуването на самото заповедно производство, поради което и на общо основание /чл. 78, ал. 1 от ГПК/ трябва да възстанови на заявителя- кредитор всички сторени от последния разходи пред съда.

Разноските пред настоящата въззивна съдебна инстанция, не следва да се присъждат с настоящото определение, а следва да бъдат включени от заповедния съд в заповедта за изпълнение, която той предстои да издаде след произнасянето на Окръжния съд и връщането на делото в първата инстанция. Ако не бъдат включени в заповедта за изпълнение, те няма да станат част от спора между страните, който може да продължи по реда на чл. 422 от ГПК. В случай на спор между страните и образуване на гражданско дело,

присъждането на разносните в заповедното производство се извършва от гражданския съд с решението си по делото образувано въз основа на предявен иск по чл. 422 от ГПК.

Съгласно т. 5 г от Тълкувателно решение № 4 от 18.06.2014г. на ВКС по тълк. д. № 4/2013 г., ОСГТК, настоящото определение е окончателно и не подлежи на касационно обжалване.

С оглед на изложеното и на осн. чл. 413 ал. 2 от ГПК, съдът

ОПРЕДЕЛИ:

ОТМЕНЯ Определение № 208/01.04.2022г., постановено по ч.гр.д. № 333/2022г. по описа на РС Петрич, с което е оставено без разглеждане като процесуално недопустимо- заявление с вх. № 1532 от 15.03.2022г., по реда на чл. 410 от ГПК, депозирано от „П...“ Е., ЕИК *, със седалище и адрес на управление: гр. С., бул. „Б.“ *, бл. *, вх. *, представлявано от С. Н. Н., Ц. Г. С. и Я. К. Ч., чрез юрк. Г. П., с искане за издаване на заповед за изпълнение за парично задължение срещу А. А. Р., ЕГН *****, с постоянен адрес: гр. П., ул. „Р.“ № *, с което първоинстанционния съд е прекратил и производството по делото пред РС Петрич.

ДА СЕ ИЗДАДЕ заповед за изпълнение по чл. 410 от ГПК по заявление с вх. № 1532 от 15.03.2022г., депозирано от „П...“ Е., ЕИК *, със седалище и адрес на управление: гр. С., бул. „Б.“ *, бл. *, вх. *, представлявано от С. Н. Н., Ц. Г. С. и Я. К. Ч., чрез юрк. Г. П., срещу А. А. Р., ЕГН *****, с постоянен адрес: гр. П., ул. „Р.“ № *, за сумите: 854.80лв.- неизплатена главница по договор за потребителски кредит № *; 338.50лв.- възнаградителна лихва за периода от 25.01.2020г. до 06.01.2021г.; 983.34лв.- неизплатено възнаграждение за закупен пакет от допълнителни услуги, съставляващи неизпълнено задължение за изплащане на погасителни вноски по договор за потребителски кредит № *, сключен между „П...“ Е. и А. В. Р., ЕГН *****, наследодател на ответника.

ВРЪЩА делото на РС Петрич за издаване на заповед за изпълнение по чл. 410 от ГПК за горепосочената сума.

Определението на съда е окончателно и не подлежи на касационно обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____